

Руденко Л. Д.,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки

Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету,

Шлапко Т. В.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки

Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету

ДО ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ BYOD У СИСТЕМУ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Однією з тенденцій як у світовому освітньому середовищі, так і у освіті країн ЄС є впровадження концепції BYOD (Bring your own device). Концепція передбачає використання студентами власних мобільних пристроїв для роботи як на аудиторних заняттях, так і самостійно. Студенти мають можливість завантажувати інформаційні ресурси на власні пристрої (мобільні телефони, планшети тощо) та працювати з ними. Застосування BYOD є більш характерним для технічних, IT-наук, але має не меншу цінність і при викладанні юридичних дисциплін. Адже концепція BYOD застосовується більшістю транснаціональних корпорацій, підприємств з іноземними інвестиціями, юридичних компаній. Тому впровадження концепції BYOD при підготовці юристів є суттєвим елементом формування глобального правового світогляду юриста у контексті четвертої індустріальної революції, навичок використання мобільних додатків з професійною метою.

Основною метою дослідження є визначення напрямів використання BYOD при викладанні юридичних дисциплін.

Виходячи з особливостей викладання юридичних дисциплін, напрями використання власних пристроїв студентів доцільно класифікувати на наступні: візуалізація матеріалу; підтримка зворотного зв'язку з аудиторією; контроль знань.

Візуалізація матеріалу передбачає можливість використання студентами власних мобільних пристроїв для завантаження інформації у процесі викладення певного матеріалу на лекції, практичному занятті. Зокрема, за допомогою сервісу RealtimeBoard, віртуальної дошки, можна додавати зображення, відео, документи, а також робити нотатки до них [1]. Вказаний сервіс доцільно використовувати для спільної роботи студентів в групі. Зокрема, можна у візуальному вигляді викласти матеріали господарського провадження за певною категорією справи, провадження у справах про трудові спори тощо. Використання на мобільному пристрої зазначеного ресурсу сприяє спільній роботі студентів та швидкому отриманню результатів роботи. Сервіс Narrable передбачає можливість створення набору зображень, розташованих у певному порядку [2]. Зображення можуть супроводжуватися певними аудіофайлами, коментарями. Зокрема, цей ресурс може бути використаний при викладенні певних матеріалів з криміналістики. Зручним є також сервіс Movenote, який дозволяє коментувати створену презентацію за допомогою власного відео. Викладач створює презентацію, завантажує її на сторінку сервісу [3]. Студенти мають можливість дивитися відео-презентацію з власних мобільних пристроїв та давати власні коментарі.

Підтримка зворотного зв'язку з аудиторією є доцільною при читанні проблемних лекцій, виконанні проблемних завдань. Зокрема, сервіси mQlicker та Mentimeter дозволяють проводити опитування. Відповідати на них студенти можуть з власних мобільних пристроїв. Відповіді представляються в режимі реального часу.

Контроль знань передбачає перевірку засвоєння студентами певного матеріалу в режимі реального часу. Зокрема, такі ресурси, як Kahoot! [4] та Socrative [5] дозволяють створювати тести. Студенти можуть відповідати на

тести з планшетів, ноутбуків, смартфонів та будь-яких інших пристроїв, що мають доступ до мережі Інтернет.

Зазначені напрями впровадження концепції BYOD передбачають використання студентами власних пристроїв для більш зручного засвоєння матеріалу, вирішення комплексних завдань на практичних заняттях, тестів, задач у он-лайн режимі.

Слід зазначити, що запропоновані напрями впровадження BYOD доцільно впроваджувати як у процесі традиційного навчання, так і у *blending learning*, тобто при поєднанні технологій і традиційного навчання на основі гнучкого підходу до навчання, який враховує переваги тренувальних і контролюючих завдань в мережі з використанням інших методів, які можуть поліпшити результати студентів і заощадити витрати на навчання [6].

Реалізація заходів передбачає певну підготовчу роботу. Зокрема, інформацію доцільно розмістити на гугл-диску та надати до неї доступ студентам. На пристроях студентів повинні бути завантажені відповідні додатки для роботи з інформаційними ресурсами та програмами. Є певні технічні умови, які повинні бути створені вищими навчальними закладами. Зокрема, це покриття WI-FI, достатня швидкість Інтернету.

Таким чином, впровадження концепції BYOD у систему вищої юридичної освіти є доцільним за наступними напрямками: візуалізація матеріалу; підтримка зворотного зв'язку з аудиторією; контроль знань. Запропонований підхід є корисним як у системі аудиторної, так і позааудиторної освіти. У подальших дослідженнях представляється корисним розглянути питання забезпечення інформаційної безпеки при впровадженні концепції BYOD.

Література:

1. RealtimeBoard [Сайт]. – Режим доступу : <https://realtimeboard.com>.
2. Narrable [Сайт]. – Режим доступу : <https://narrable.com>.
3. Movenote [Сайт]. – Режим доступу : <http://www.movenote.com>.
4. Kahoot! [Сайт]. – Режим доступу : <https://create.kahoot.it>.

5. Socrative [Сайт]. – Режим доступу : <https://www.socrative.com>.
6. Banados E. A. Blending learning pedagogical model for teaching and learning EFL successfully through an online interactive multimedia environment [Текст] / E. A. Banados // CALISO Journal. – 2006. № 23 (3). – P. 533–550.

Руденко Л.Д., Шлапко Т.В. До питання впровадження концепції BYOD у систему вищої юридичної освіти / Л.Д. Руденко, Т.В. Шлапко // Legal education in modern university: project-based approach to the work organization according to the guidelines of the European Qualifications Framework (experience of the Paneuropean University): Materials of scientific and pedagogical internship, which was organized by Danubius University for scientists of law schools of Ukrainian universities on (March 22–24, 2017) / Danubius University, Janko Jesensky Faculty of Law. Sladkovichevo, Slovak Republic: Danubius University, 2017. – С. 106–108.